

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ

9

Birinci Bölüm

NEDEN YARATILDIM?

11

ALIŞKANLIK PERDESİNİ ARALAMAK.....	13
KOCA KÂİNATIN ÖZETİ OLAN İNSAN.....	17
HAYATIN ÜÇ SIRRI: ZİKİR, FİKİR, ŞÜKÜR.....	23
GÜÇSÜZLÜĞÜNDEN GELEN GÜÇ.....	27
SONSUZLUK ARZUSU.....	35

İkinci Bölüm

YARATICI BİZDEN NE İSTİYOR?

39

HAKİKİ ÖZGÜRLÜK: KULLUK.....	41
RUHUN VİTAMİNLERİ.....	47
YAŞAMIN YÜKÜNDEN KURTULMAK.....	51
HAYATI İBADETE DÖNÜŞTÜRMEK.....	59

Üçüncü Bölüm

ALLAH'I TANIMAK

69

KORKU DEĞİL SEVGİ.....	71
TANIMAKTAN SEVMEYE GİDEN YOL.....	77

SARSILMAZ BİR GÜVEN VE TESLİMİYET	85
HER ADIMDA O'NU HATIRLAMAK	89
RAHMETLE KUŞATILMIŞ BİR HAYAT.....	95

Dördüncü Bölüm
MÜSLÜMAN KİMLİĞİ

103

ALLAH'IN BELİRLEDİĞİ ÖLÇÜLERE GÖRE YAŞAMAK.....	105
MÜSLÜMANLIK: ASİL VE ÖZGÜN DURUŞ	111
KÂİNAT KİTABININ KÂŞİFİ OLMAK.....	121
"RIZA-İ İLAHÎ" GÖMLEĞİ GİYMEK	129
ARKADAŞ ORTAMLARI VE İSTİKAMET	133

Beşinci Bölüm
İKİ DÜNYA BİR AMAÇ

139

DÜNYA: EBEDÎ HAYATA HAZIRLIK YERİ.....	141
TEK KANATLA UÇMAYA ÇALIŞMAK	149
İKİ DÜNYADA DA MUTLU OLMAK	153
ÖLÜMLE BARIŞMAK	157
"ÖZ"E DÖNÜŞ	165

BU KİTAPTA GEÇEN BAZI KELİMELERİN
ANLAMLARINI MERAK EDİYORSAN...

168

KAYNAKLARI MERAK EDİYORSAN...

173

Ön Söz

Bu kitabı yazmaya nasıl karar verdim?

Bir öğretici edasıyla, bir şeyleri dikte etmek amacıyla atmadım ilk adımlı. Kalemı elıme aldığımda yanlışları doğruya çevirmek, problemleri çözmek, yargı dağıtmak gibi bir niyetim yoktu. Düşe kalka yürüdüğüm hayat yolunda bazı tecrübeler edindim, bazı kitaplar okudum, bazı insanlar tanıdım. Bazen ilaç sandığım şeylerin aslında beni zehirlediğini, bazen de acı gelen bir şeyin aslında ruhuma şıfa olduğunu fark ettim.

Hayat o kadar hızlı akıp gidiyor ki... Anlatmak istediklerim ne bir videoya sığar ne de bir kitaba. Ama bir kez "o ilacı" bulunca "Gelin, siz de alın" demeden, o huzuru paylaşmadan olmuyor.

Aslında çoğumuz birçok şeyi biliyoruz. Ama hayatın gürültüsü o kadar baskın ki, bazen sadece bildiklerimizin birileri tarafından hatırlatılmasına, ruhumuzun silkelenmesine ihtiyaç duyuyoruz.

Zihnini her gün kirleten binlerce gereksiz veriye, seni senden uzaklaştıran o karmaşaya karşı, bu sayfaları konsantre bir hap gibi ruhun için temiz bir nefes alanı olarak hazırladım.

İstedim ki bu satırlar, şu koca dünyada kendini yalnız hissedenlere bir arkadaş, "Nereye gidiyorum ben?" diye durup düşünenlere bir pusula olsun. Akıl danışacak, derdini anlatacak kimseyi bulamadığında sana samimi bir dost tavsiyesi gibi gelsin.

Dilerim ki son sayfayı okuyup kitabın kapağını kapattığında, omuzlarındaki o anlamsız ağırlık gitmiş olur ve ruhunda bir hafiflik hissedersin. Zihnindeki o karmaşık sorular yavaş yavaş yerini netliğe bırakır. Kendi hayatının sınırlarını yeniden çizebilirsin ve seni en çok seven, hiç yalnız bırakmayacak olan Rabbine karşı kalbinde sıcacık bir sevgi uyanır.

Birinci Bölüm

Neden
Yaratıldım?

Alışkanlık Perdesini Aralamak

Şimdi senden zihnindeki tüm tanıdıklık hissini bir kenara bırakmanı istiyorum. Bu dünyaya az önce, hiçbir ön bilgin olmadan inmiş bir seyyah olduğunu hayal et. Gözlerini açıyorsun ve karşında muazzam bir sahne var. Gökyüzünde asılı duran devasa bir lamba, ayağının altında kusursuzca serilmiş bir toprak, her biri birer sanat eseri olan ağaçlar, kuşlar, insanlar... Eğer alışkanlık perdesini biraz aralarsan, aslında ne kadar tuhaf ve bir o kadar da hayranlık uyandırıcı bir dekorun içinde olduğunu fark edeceksin.

İnsanlık, ilk nefesinden beri üç sorunun peşinde koştu ve bu sorular aslında senin de ruhunun derinliklerinde bir yerlerde cevap bekliyor:

Ben kimim? Sadece bir kimlik numarası mı, yoksa daha derin bir mananın taşıyıcısı mı?

Nereden geldim? Tesadüflerin savurduğu bir toz bulutu muyum, yoksa bilinçli bir tasarımın neticesi mi?

Nereye gidiyorum? Bu kısa yolculuk bir boşluğa mı açılıyor, yoksa sonsuz bir baharın eşiği mi?

Önce gözlerimizin önündeki perdeyi yavaşça aralayalım. Bu dünya, sadece içinden geçip gideceğin bir durak değil, her bir parçasıyla sana bir şeyler fısıldayan bir mektup. Bak, etrafındaki her şey (en küçük atomdan en büyük galaksiye kadar) müthiş bir disiplin ve estetikle hareket ediyor. Hiçbir şey başıboş ve anlamsız değil. Eğer bir iğne bile ustasız olamıyor, bir harf bile kâtipsiz yazılamıyorsa senin gibi duygularla, hayallerle ve akılla donatılmış bir varlığın öylesine burada olması mümkün mü?

Modern dünya bize her şeyi sıradan gibi pazarlıyor. Musluğu açtığında suyun akması, her sabah güneşin tam vaktinde doğması, yer çekiminin seni uzaya fırlatmadan sımsıkı tutması... Bunlar o kadar kusursuz işliyor ki, biz bu intizamın arkasındaki o muazzam mucizeyi normalleştirdik. Buna "ülfet" diyoruz, yani tanıdıklığın getirdiği o tehlikeli körlük. Alışkanlık, ruhun üzerine çöken bir tozdur ve biz burada o tozu üfleme, eşyanın gerçek yüzünü görmeye geldik.

Düşünsene, dünya saatte yaklaşık 1600 kilometre hızla kendi eksenini etrafında dönüyor. Hiç sarsılmıyorsun, başın dönmüyor. Üstelik bu küre, uzay boşluğunda hiçbir yere asılı değil, bir ipe bağlı değil, bir ray üzerinde gitmiyor. Eğer bu hızdaki bir araçta seyahat ediyor olsaydın, kemerlerin sıkı sıkı bağlı ve kalbin ağzında olurdu. Ama seni en çok seven, bu uçuşu sana hissettirmeyecek kadar yumuşak bir beşik yapıyor dünyayı.

İşte şimdi, bu sessizce akıp giden mucizeye bakarken “Nasıl oluyor da ilim, irade, kudret, hayat sahibi olmayan maddeler bu kadar akıllıca hareket ediyor?” diye soralım.

Bu sorunun cevabı, senin sadece yaşamak için değil, bu sessiz mucizeleri tefekkür etmen için burada olduğunda saklı. Eğer bu dünya sadece biyolojik anlamda hayatta kalma alanı olsaydı, bu kadar estetik detaylara, renklerin binbir tonuna, çiçeklerin o narin nakışlarına gerek olmazdı. Bir hapla beslenebilir, gri bir beton yığnında da uyuyabilirdik. Ama hayır, senin ruhun güzelliğe muhtaç yaratıldı. Çünkü sen, o güzelliğin asıl sahibini bu ipuçlarıyla bulasın diye gönderildin.

Koca Kâinatın Özeti Olan İnsan

“Koca kâinat bir huni gibi süzülüp senin hayat zerrende toplanmıştır.”

Gel, bu hakikati biraz açalım. Neden sen? Neden bir taş, bir ağaç ya da sadece bir yıldız değil de, hem hisseden hem düşünen hem de sonsuzluğu arzulayan insan?

Risale-i Nur’da, insanın kâinatın bir fihristesi olduğu anlatılır. Bu, bir kütüphanedeki binlerce kitabın isminin tek bir küçük kâğıtta yazılı olması gibidir. Senin vücudunda kâinatın tüm elementleri var; yıldızlardaki demir kanında, okyanuslardaki su hücrelerinde...

Ama daha ötesi de var:

Senin ruhunda kâinattaki tüm manaların karşılığı var. Kâinatta merhamet mi var? Senin kalbinde onun bir damlası var. Kâinatta hikmet mi var? Senin aklında onun bir ölçüsü var. Uygulaman gereken tesettür emri bile tüm kâinat için geçerli bir kanun âdeti.

Aslında sen, mükemmel bir sarayın minyatür bir maketi gibisin. Allah, kâinat kitabında ne yazdıysa, senin ruhuna da onun bir özetini nakşetti. Bu yüzden canın sıkıldığında koca dünya dar geliyor, kalbin ferahladığında kâinat sana gülümsüyor gibi oluyor. Çünkü sen ve kâinat (aynı tezgâhtan çıkmış) biri büyük biri küçük iki kardeş eser gibisiniz. "Neden yaratıldım?" soruna verilen en büyük cevaplardan biri de budur: Sen, Allah'ın kâinatta tecelli eden bütün isimlerini tek bir noktada, yani kendi üzerinde okuyasın diye bu özel donanımla yaratıldın.

Şu an durduğun yer, sadece bir mekân değil; trilyonlarca yıldızın, galaksinin ve atomun bir amaç etrafında kenetlendiği muazzam bir teşhircâhın tam kalbi. Etrafına bir bak ama alışkanlıkların körleştirici perdesini yırtarak bak. Hayat dediğin şey, sadece biyolojik bir süreçten ibaret değildir.

"Hayat, şu kâinatın en ehemmiyetli gayesi, hem en büyük neticesi, hem en parlak nuru, hem en lâtif mâyesi², hem gayet süzölmüş bir hülâsası³, hem en mükemmel meyvesi..."⁴

1 **lâtif:** güzel, hoş

2 **mâye:** maya

3 **hülâsa:** öz, esas

4 Nursî, *Lem'alar*, s. 593-594.

Sen bütün mevcudatla akrabalığı olan en küçük bir mahlûkken, içine koca bir kâinatın fihristesi sığdırılmış küçük bir âlem hükmündesin. Eğer kâinat bir kitap ise, hayat o kitabın en kıymetli cümlesidir; eğer kâinat bir saray ise, hayat o sarayın biricik ışığıdır.

Düşünsene, güneş göz bebeğinde bir damla ışık olup süzülüyor. Koca yeryüzü, senin sofranda bir lokma rızık olup toplanıyor. Sen, tüm bu muhteşem serginin en nazlı, en kıymetli sanat eserisin.

Sormaktan asla yorulmadığımız o soruya tekrar dönelim:
“Ben neden buradayım?”

Bu soru aslında bir şifredir ve çözülmeyi bekler. Bu cümle, yaratılış amacımızı hatırlatıyor:

“Kat’iyen⁵ bil ki, hilkatın⁶ en yüksek gayesi ve fıtratın en yüce neticesi, iman-ı billâhtır⁷. Ve insaniyetin en âli⁸ mertebesi ve beşeriyetin⁹ en büyük makamı,

5 **kat’iyen:** kesinlikle

6 **hilkat:** yaratılış

7 **iman-ı billâh:** Allah’a iman

8 **âli:** yüksek

9 **beşeriyet:** insanlık

iman-ı billâh içindeki marifetullahtır¹⁰. Cin ve insin¹¹ en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o marifetullah içindeki muhabbetullahtır¹². Ve ruh-u beşer¹³ için en hâlis¹⁴ sürur¹⁵ ve kalb-i insan¹⁶ için en sâfi sevinç, o muhabbetullah içindeki lezzet-i ruhaniyedir¹⁷. ”¹⁸

Düşünsene, her gün binlerce insanla karşılaşıyor, binlerce veriyle karşı karşıya kalıyorsun. Ama içindeki o boşluk neden dolmuyor? Neden en sevdiğin yemeği yediğinde, en istediğin elbiseyi aldığında ya da en çok hayal ettiğin okula girdiğinde o tatmin duygusu sadece birkaç saat, bilemedin birkaç gün sürüyor?

10 **marifetullah:** Allah'ı tanıma

11 **ins:** insanlar

12 **muhabbetullah:** Allah sevgisi

13 **ruh-u beşer:** insan ruhu

14 **hâlis:** katıksız, saf

15 **sürur:** sevinç

16 **kalb-i insan:** insan kalbi

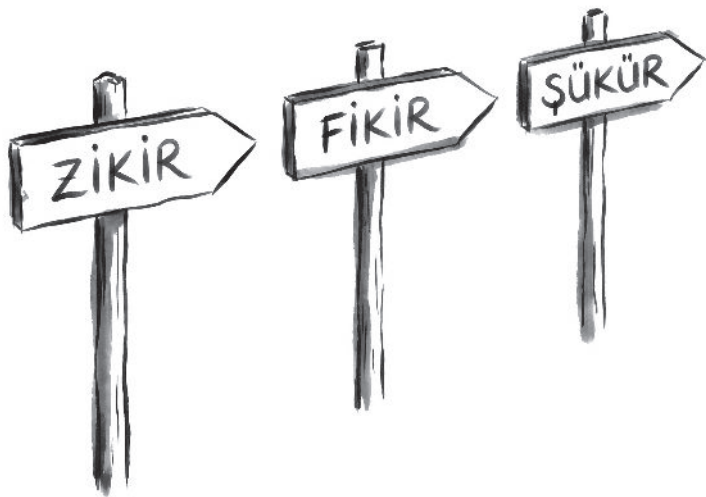
17 **lezzet-i ruhaniye:** ruhen alınan lezzet

18 Nursî, *Mektubat*, s. 318.

Çünkü senin kalbin, fani olanla tatmin olmayacak kadar büyük bir kapasitede yaratıldı. Bir okyanusu bir bardağa sığdıramazsın; senin kalbin de bir okyanustur ve onu ancak sonsuz olan doldurabilir.

Şu perişan dünyada, milyonlarca insanın içinde savrulan, zayıf ve aciz bir insanı düşün. Eğer bu insan, Kâinatın Sahibi'ni tanımazsa dünyanın sultanı bile olsa, manen sahipsiz ve kimsesiz bir yetimdir. Ruh, fani olanın pençesinde parça parça olur. Giden her gençlik yılına ağlar, solan her çiçeğe hüzünlenir, her ayrılıkta ruhundan bir parça kopar. Ama eğer Sahibini bulursa, O'nun kudretine dayanır, rahmetine sığınır; işte o zaman acımasız görünen dünya, sadece ahireti kazanmak için geldiği bir misafirhaneye dönüşür.

Sonuç olarak gerçek lezzet, saadet ve huzur O'nu tanımak ve sevmektedir.

Hayatın Üç Sırrı: Zikir, Fikir, Şükür

"O'nu tanıyan ve itaat eden, zindanda dahi olsa bahtiyardır"¹⁹. O'nu unutan, saraylarda da olsa zindandadır, bedbahttır"²⁰. "²¹

Kendimi en yalnız hissettiğim anlarda bu cümleyi okuyorum ve derin bir nefes alıyorum. Rabbim benimle ve O benimle olduğu sürece başka hiçbir sevgiye, onaya, anlaşılma hissinde ihtiyacım yok. İşte bunu diyebildiğim an karanlığın içinden ışık huzmeleri çıkıyor sanki. Tüm dertlerim bitiyor mu? Hayır ama sanırım onlarla baş etmeyi öğreniyorum. Bitmese de küçülüyor.

Sen de ben de bu dünyaya sadece yemek, içmek ve iyi standartlarda bir hayat yaşayıp vaktimiz dolduğunda gitmek için gelmedik. Bu kadar sığ olamaz yaratılış amacımız.

19 **bahtiyar**: mutlu

20 **bedbaht**: talihsiz

21 Nursî, *Sözler*, s. 225.

Üzerimize giydirilen bu insanlık elbisesi, aslında bize verilen üç görevi birlikte getiriyor. Hayatın her anını daha anlamlı hâle getiren, yaratılış gayemizi ve bizi Yaratanı hatırlatan, O'na karşı kulluk vazifemiz olan üç görev var. Gel hatırlayalım:

İlki "Bismillah", yani "zikir". Hayatın her anına bir imza atmaktır bu. Bir işe başlarken, bir bardak suyu içerken ya da bir kitabı açarken "Bismillah" demek, sadece bir alışkanlık değil, "Ya Rabbi, şu an Senin mülkündeyim ve Senin adınla hareket ediyorum" demektir. Bu bir aidiyet beyanıdır. Kendini sahipsiz ve tesadüflerin elinde savrulan bir yaprak gibi hissetmekten kurtulup, Kâinatın Sultanı'na bağlanmaktır. Zikir, her şeyin "O'ndan" olduğunu hatırlatan ilk uyanış kapısıdır. Bir memur, devletin mührünü bastığında nasıl o kâğıt resmiyet kazanıyorsa sen de "Bismillah" dediğinde yaptığın o sıradan iş, ibadet mertebesine yükselir.

İkinci vazifemiz ise "Bu kimin?" diye sormak, yani "fikir". İşte burası en çok ihmal ettiğimiz, zihinlerimizin en çok kirlendiği durak. Önündeki o harika sanatı, o lezzetli nimeti ya da aynadaki o eşsiz güzelliği sadece tüketip geçmemektir fikir. Durup düşünmektir: "Bu paha biçilemez sanat eseri, bu mucizevi sistem kendi kendine olabilir mi?" Bir elmanın tadı, kokusu, rengi ve vitaminleri... Hepsi akılsız ve şuursuz kuru bir topraktan geliyor. Toprak elmayı bilmez, ağaç vitaminin ne olduğunu anlamaz. O hâlde o ince kabuğun arkasında saklanan bu mucize, ancak sonsuz bir kudretin mucizesi ve sonsuz bir rahmetin hediyesi olabilir. "Fikir" bir nimeti tadarken, arkasındaki o görünmez şefkat elini

hissetmek ve o hediyenin asıl sahibini iliklerine kadar kavramaktır. Bunu yaptığında nimetin lezzeti kat kat artar. Öyle ki nimeti vereni tefekkür etmek, o nimetten daha lezzetli hâle gelir.

Sonuncusu ise “Elhamdülillah”, yani “şükür”. Her şey bittiğinde, o nimetin lezzeti damağında, huzuru kalbinde kaldığında söylenen o son söz... “Elhamdülillah” demek, sadece bir teşekkür değildir. “Ya Rabbi, bu iyilik Senin hazinenden geldi, Sen ne kadar cömertsin” diyerek o nimeti doğrudan doğruya Sahibine iade etmektir. Şükür, aldığın hediyeyi verene minnet duymaktır. Eğer bu teşekkürü asıl sahibine değil de sadece araçılara (insanlara, şansa, doğaya) edersen hem asıl sahibine hürmetsizlik etmiş hem de ruhunu o sahte sahiplerin kölesi yapmış olursun. Şükür, insanı özgürleştirir, kimseye minnettar etmez, nimetlerin gerçek sahibine bağlar.

Elindeki hayat sermayen ve kabiliyetlerin, sadece bu kısa, fani ve maddi hayata sarf edilmek için verilmedi. Kalbin ve şuurun, bütün kuvvetiyle beka istiyor. En küçük bir arzun dahi dünyaya sığmıyor. Düşünsene, dünyayı sana verseler yine de “Daha yok mu?” diyecek bir ruhun var.

Seni bu kadar seven ve kendini sana sevdiren bir Yaratıcı, seni hiçliğe atar mı? Sen, bu kısa ömürde O'nun isimlerine bir ayna oldun. O ayna kırılıp gitmek için değil, o isimlerin ebedî yansımalarına mazhar olmak için yaratıldı.